

VRTCI OBČINE ŽALEC,
Tomšičeva ul. 5, Žalec

ENOTA ŽALEC L,
Aškerčeva ul. 7, Žalec

RAZISKOVALNA NALOGA
Za natečaj: »Mladi raziskovalec 2006«

»ZGODOVINA MESTA ŽALEC«
VRTEC IN ZNANE OSEBNOSTI V ŽALCU

Raziskovalci: otroci v oddelku 4-6 let
Mentorica: vzg. Jelka Vodovnik

Žalec, april 2006

1 KAZALO

1 KAZALO	1
1.1 SEZNAM SLIK	1
1.2 SEZNAM GRAFOV	1
2 UVOD	2
2.1 METODE DE LA.....	4
2.2 CILJI.....	4
2.2.1 Jezik (Kurikulum za vrtce, 31-33).....	4
2.2.2 Umetnost (Kurikulum za vrtce, 37-39).....	5
2.2.3 Družba (Kurikulum za vrtce, 48-51).....	5
3 VRTEC V PRETEKLOSTI	7
4 FRIDERIK ŠIRCA - RISTO SAVIN	8
4.1 NEKAJ O SKLADATELJU.....	8
4.2 HIŠA - ŠIRCOVA DOMAČIJA	10
4.2.1 Savinova spominska soba.....	11
4.2.2 Galerija Doreta Klemenčiča - Maja in poročna soba.....	12
4.2.3 Savinov likovni salon.....	12
5 META RAINER	13
6 REZULTATI ANKETE	15
7 SKLEP	17
8 SEZNAM VIROV	18
9 PRILOGE	19
9.1 PRILOGA 1: PESMICE, KI SO JIH NAPISALI OTROCI SKUPAJ S STRŠI.....	19
9.2 PRILOGA 2: VZOREC ANKETNEGA LISTA.....	21

1.1 SEZNAM SLIK

Slika 1: Neznani Šlezijec: Žalec s severa l. 1813 (Žalec in Novo Celje, Stropar I: 1977, 5).....	2
Slika 2: izdelovanje plakata — Zgodovina mesta Žalec (fotografija).....	3
Slika 3: risba svinčnik - Zgodovina mesta Žalec (Gal 4 leta)	6
Slika 4: nastop otrok v društvu Zimzelen — Bergmanova vila. (foto.).....	7
Slika 5: Friderik Širca - Risto Sovin (11. 7. 1859-15. 12. 1948).....	8
Slika 6: Spominska plošča na hiši (foto. lastni vir)	10
Slika 7: Savinova hiša danes (Žalec - fotomonografija, Rojstna hiša skladatelja Rista Savina 2002)	11
Slika 8: spominska soba (foto. lastni vir)	11
Slika 9: izdelovanje plakata - Risto Savin (fotografiji).....	12
Slika 10: fotografija Mete RAINER.....	13
Slika 11: Naslovnica knjige Fičfirič (kopija naslovnice).....	13
Slika 12: spoznavanje zbirke JEŽKOVA FRIZURA	14

1.2 SEZNAM GRAFOV

Graf 1: prikaz rezultata odgovorov na 1. vprašanje	15
Graf 2: prikaz rezultata odgovorov na 2. vprašanje	15
Graf 3: prikaz rezultata odgovorov na 3. vprašanje	16
Graf 4: prikaz rezultata odgovorov na 4. vprašanje	16

2 UVOD

Žalec je danes mesto, ki se širi in napreduje v svojem razvoju. Tako lahko rečemo, da je to mesto sestavljeno in starega mestnega jedra in novozgrajenih hiš in blokovskih naselij. Število prebivalcev se povečuje, s tem pa se spreminja tudi podoba Žalca, njegova infrastruktura, gospodarstvo itd.

Žalec je postalo mesto **29. septembra 1964**, na kar nas spominja spominska plošča na obrambnem stolpu.

Prvo zanesljivo sporočilo o naselju sega daleč v zgodovino v l. 1182., kot prvotno ime naselja pa se omenja Sachsenvelde/kasneje **Sachsenfeld**. Žalec je bil takrat trg in je imel trške pravice in tudi svoje sodišče (Stropar 1.1977,4).

Žalec je v času turških napadov (1471-1480) utrpel hudo škodo. Zato so se takratni prebivalci odločili, da okoli cerkve pozidajo tabor. Tabor so sestavljali zidovi in štirje okrogli obrambni stolpi na vogalih. Zidove so kasneje porušili, od stolpov pa se je ohranil le stolp, ki se danes nahaja ob cerkvi sv. Nikolaja (Stropar 1.1977, 4).

Naselje Žalec je takrat obstajalo iz trdno zidanih kamnitih hiš. Nekatere med njimi so se pod poznejšimi preoblikami ohranile vse do danes. Tu velja omeniti Zotlovo kovačnico in hiše na Šlandrovem trgu št. 17, 27 in 37. Pa seveda tudi Savinova hiša, stara kaplanija in Župnišče itd (Stropar I. 1977, 4-5).

Današnja podoba mestnega jedra pa je bila ustvarjena v prvi polovici 19.stoletja. Datum (29.9.1964) ko so Žalec proglasili za mesto, je mejnik v večstoletnem razvoju naselja, ki hkrati označuje njegovo novo kvaliteto. Po vojni gospodarski pomen Žalca nenehno narašča, vzporedno pa ob starem jedru nastajajo nove soseske, katerih celoto danes štejejo za mesto (Stropar I. 1977, 10).

Slika 1: Neznani Šlezijec: Žalec s severa l. 1813 (Žalec in Novo Celje, Stropar 1: 1977, 5).

Skupaj z otroci smo odkrivali kako je izgledalo naše mesto v zgodovini, kdaj je postalo mesto, katere stvari v mestu nas spominjajo na njegovo preteklost in kateri pomembni ljudje so se rodili in delovali v našem mestu Žalec.

Ob začetku raziskovalne naloge smo si ogledali pomembnejše zgodovinske točke mesta Žalec (obrambni stolp, kovačija Zotel, hiša Rista Savina, Šlandrov trg, Bergmanova vila, ...).

Slika 2: izdelovanje plakata - Zgodovina mesta Žalec (fotografija)

Otroci so skozi pogovor določili, katere teme bomo podrobneje raziskovali;

- *Vrtec v preteklosti*
- *Skladatelj Risto Savin in njegova rojstna hiša*
- *Pesnica Meta Rainer*

Otroci so teme izbrali na podlagi lastnega interesa in zanimanja.

2.1 Metode dela

Ob raziskovanju so si otroci razvijali sposobnost raziskovanja informacij, razvijali so si radovednost in ustvarjalnost.

Spoznavali so način dela in razvijali primeren odnos do dela. Spoznali pa so tudi značilnosti okolja, ki so pomembne za lokalno skupnost.

Pri raziskovanju, so se otroci srečevali z različnimi metodami:

- opazovanja
- pogovora
- pojasnjevanja
- delo z mediji

Da je bilo otrokom omogočeno čim boljše raziskovanje in s tem spoznavanje, smo pri delu z njimi uporabili naslednja načela (Kurikulum za vrtce, 11-17):

- načelo razvojno procesnega postopka
- načelo sodelovanja s starši
- načelo sodelovanja z okoljem
- načelo odprtosti
- načelo demokratičnosti in pluralizma
- načelo aktivnega učenja in
- načelo evalvacije

V raziskovanju je bilo prednostno področje družba v povezavi z umetnostjo in jezikom.

2.2 Cilji

2.2.1 Jezik (Kurikulum za vrtce, 31-33)

- Ob poslušanju in pripovedovanju pravljic ter drugih literarnih del razvija zmožnost domišljajske rabe jezika; spozna moralno-etične dimenzije; s književno osebo se identificira ter doživlja književno dogajanje.
- Otrok prepozna, uživa in se zabava v nesmiselnih zgodbah, rimah, različnih glasovih in besednih igrarh, šalah ter pri tem doživlja zvočnost in ritem.
- Otrok spozna besedo, knjigo kot vir informacij.
- Otrok ob knjigi doživlja ugodje, veselje, zabavo, povezuje estetiko in fizično ugodje ter pridobiva pozitiven odnos do literature.
- Otrok se ustvarjalno izraža v jeziku.

2.2.2 Umetnost (Kurikulum za vrtce, 37-39)

- Spodbujanje doživljanja, izražanja in veselja do lepote.
- Doživljanje umetnosti kot del družabnega in kulturnega življenja.
- Doživljanje in spoznavanje umetniških del.
- Razvijanje prostorskih, časovnih, vizualnih, slušnih in telesnih predstav ter predstav o umetnosti, komunikaciji, sebi in drugih.
- Doživljanje in spoznavanje umetniških jezikov in njihovih izraznih lastnosti.
- Uporaba in razvijanje spretnosti; spoznavanje, raziskovanje, eksperimentiranje z umetniškimi sredstvi.

2.2.3 Družba (Kurikulum za vrtce, 48-51)

- Otrok razvija interes in zadovoljstvo ob odkrivanju širšega sveta zunaj domačega okolja.
- Otrok spozna značilnosti okolja, ki so pomembne za lokalno skupnost.
- Otrok dojema trajanje časa in pridobiva izkušnje o hitrosti spreminjanja in zgodovinskih spremembah.

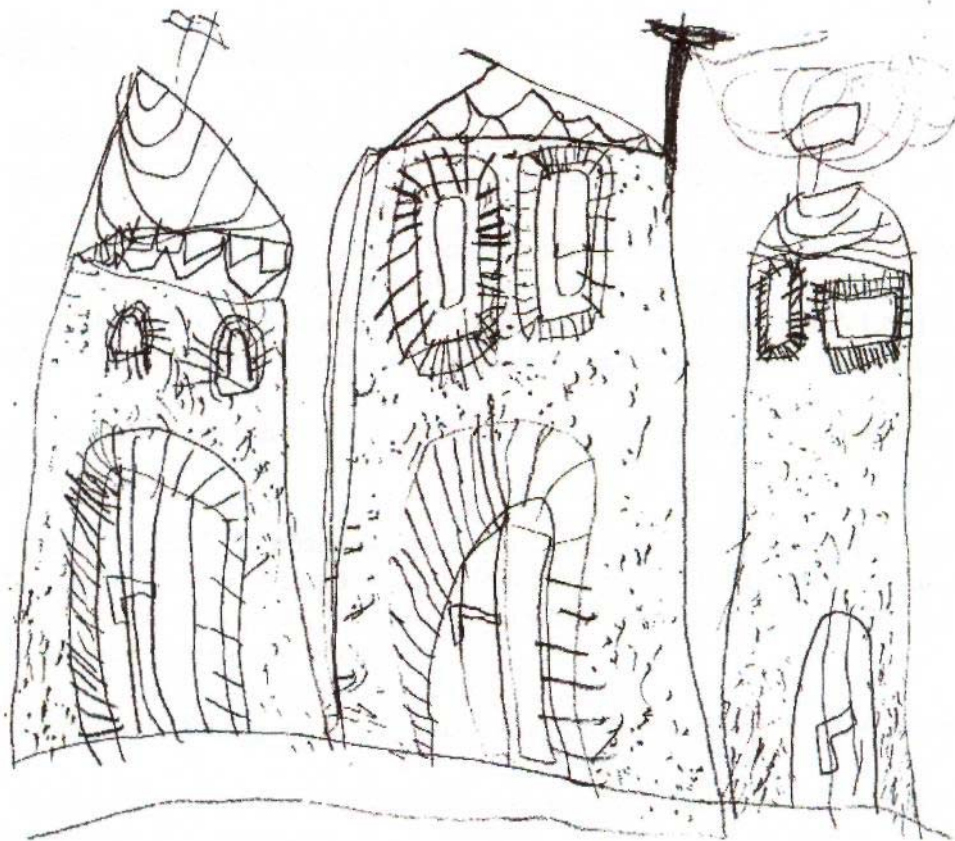
Spoznali smo zgodovinsko podobo mesta Žalec in osebe s področja umetnosti in kulture, ki so delovale v mestu. Obiskali smo Bergmanovo vilo, kjer se je nahajal prvi vrtec. Podrobno pa smo si ogledali tudi rojstno hišo skladatelja Rista Savina. Izdelovali smo tudi plakate na raziskovane teme.

Na jezikovnem področju smo z otroci prebirali zapiske o mestu Žalec, Ristu Savinu in Meti Rainer. Obiskali smo Občinsko matično knjižnico Žalec. Osvojili smo deklamacijo MUCA-PREDICA (M. Rainer) in se naučili zapeti pesmico FIČFIRIČ (M. Rainer).

S področja umetnosti smo tudi likovno ustvarjali, narisali smo risbice na temo mesta Žalec in na vsebino pesmice Fičfirič.

Če smo hoteli našo raziskovanje uresničiti smo potrebovali zamisli in načrt. Na raziskovanje so se pripravljali tudi otroci, tako, da so skupaj s starši poiskali članke, slike, fotografije..., s pomočjo katerih so kasneje izdelali plakate.

Raziskovanje samo je potekalo tudi tako, da smo obiskali že prej omenjene institucije in objekte. Tam so otroci aktivno sodelovali z postavljanjem vprašanj. Skupaj pa smo spoznali tudi raziskovanje s pomočjo brskanja in iskanja informacij v zborniku in knjižnici. Sestavili pa smo tudi krajšo anketo, ki smo jo razdelili staršem.

Slika 3: risba svinčnik - Zgodovina mesta Žalec (Gal 4 leta)

V hiši Rista Savina smo se pogovarjali z g. Urošem Govekom, ki nam je podrobneje predstavil preteklost in sedanost "hiše". V pogovoru o Meti Rainer je priskočila na pomoč ga. Anka Krčmar. Bergmanovo vilo-prvi vrtec pa smo si ogledali sami, v njej smo pripravili tudi nastop za društvo, ki ima danes v tej hiši svoje prostore.

Pri raziskovanju so sodelovali otroci, starši, vzgojiteljica, pomočnica vzgojiteljice in omenjeni zunanji sodelavci. Raziskovali pa smo v igralnici in na terenu.

3 VRTEC V PRETEKLOSTI

Ob vseh podanih podatkih o zgodovini mesta Žalec, se je otrokom pri oblikovanju teme za raziskovanje najprej porodila misel, kje se je nahajal vrtec v preteklosti.

Ugotovili smo, da je prvi zapis v kroniki vrtca iz leta 1952. Vrtec je bil pod okriljem OŠ Žalec in je imel samo eno skupino otrok. Delo je izvajala ena vzgojiteljica.

S 01.01.1964 je ustanovljen samostojni vrtec z imenom VARSTVENO VZGOJNI ZAVOD ŽALEC s petimi enotami. V Žalcu delujeta enoti, ŽALEC I. in ŽALEC II..

Enota Žalec I. je bila na novo zgrajena in je doživela svojo otvoritev 08.03.1972 in posluje še danes.

Enota ŽALEC II. je poslovala na naslovu Savinjske čete 4, Žalec oz. v "Bergmanovi vili". Na tem naslovu je vrtec posloval od leta 1952 pa vse do 30.06.1999. Tako s 01.09.1999 v tej stavbi ni več vrtca (vzroki: manjše št. otrok, potrebni zahtevnejši poseg za nujno preureditev vseh prostorov v enoti).

Danes so v "Bergmanovi vili" našla svoj prostor različna društva in Mestna skupnost Žalec.

Tudi sedaj pa v tej stavbi večkrat nastopajo tudi otroci, tako smo tudi mi nastopili že kar nekajkrat za Društvo Zimzelen. Tako veselje in vrisk otrok v tej stari in za Žalec pomembni hiši še vedno živi.

Slika 4: nastop otrok v društvu Zimzelen - Bergmanova vila. (foto.)

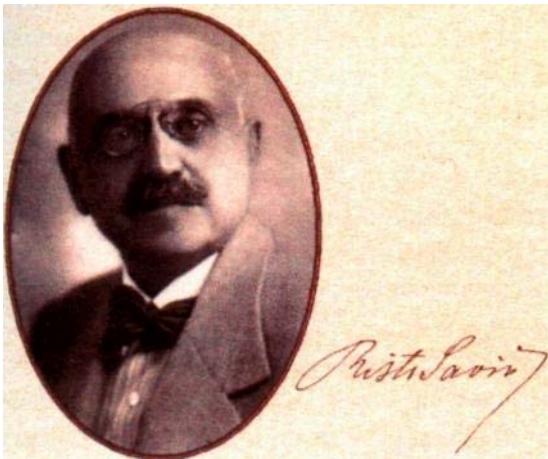
4 FRIDERIK ŠIRCA - RISTO SAVIN

Skupaj z otroci smo se odločili, da bi podrobneje radi spoznali skladatelja Friderika Širca - Rista Savina, saj zraven našega vrtca stoji glasbena šola, ki se imenuje po tem skladatelju. Po njem pa se imenuje tudi najvišje priznanje občine Žalec za ustvarjalnost v umetnosti in kulturi. Spoznali smo njegovo glasbo. Otroke je zelo pritegnila njegova hiša, ki krasi staro mestno jedro Žalca, zato smo poizvedeli tudi več o tej hiši - njeni preteklosti in sedanjosti. Prižgali pa smo tudi svečko na njegovem grobu.

Pri raziskovanju nam je pomagal g. Uroš Govek, ki je otrokom predstavil spominsko sobo Rista Savina in ostale prostore v hiši ter odgovarjal na njihova vprašanja.

Pa pogledjmo, kaj smo izvedeli.

4.1 NEKAJ O SKLADATELJU

Slika 5: Friderik Širca- Risto Savin (11. 7. 1859 - 15. 12. 1948) (fotografija iz zgoščenke Friderik Širca - Risto Savin, priložena knjižica).

Rodil se je kot šesti - zadnji otrok trgovske družine v Žalcu. Zaradi njenega gospodarskega zloma je prekinil študije in leta 1878 vstopil v vojaško službo pri artileriji cesarsko kraljeve vojske takratne Habsburške monarhije.

Njegova vojaška kariera je trajala več kot 38 let; pričel jo je s činom podporočnika leta 1879 in končal leta 1918 s činom generalmajorja. Služba ga je vodila po velikih in majhnih mestih tedanje monarhije, vseskozi pa je v isti osebi z vojakom živel tudi glasbenik.

Skladateljeva družina

Družina Širca izvira iz Podkraja na Notranjskem. V Žalcu jo je zasidral Ivan Jurij Širca, ki se je leta 1802 izučil v Ljubljani za trgovca. Služil je v Celju in imel nato v najemu trgovino v Šentjurju. Leta 1816 se je z družino naselil v Žalcu, kjer je od J. V. Rakuscha kupil hišo s trgovsko pravico.

Žalsko linijo družine Širca je nadaljeval njegov sin Ernest, posestnik in trgovec, poročil se je z Barbaro, ki je izhajala iz znane žalske rodbine Žuža. V zakonu se jima je rodilo šest otrok: Marija in Helena ter štirje fantje, Franc Ernest, Josip in Friderik.

Friderik Sirca je obiskoval ljudsko šolo v Žalcu in Celju. Šolanje je nadaljeval na ljubljanski realki in po lastni izjavi v Gradcu. Gospodarski zlom družine ga je leta 1878 prisilil k prekinitvi šolanja in predčasni osamosvojitvi.

Skladatelj in vojak

Možnost čimprejšnje osamosvojitve, razgibanost vojaškega življenja in želja po napredovanju so bili verjetno razlogi, da se je mladi Friderik Sirca odločil za aktivno vojaško službo pri artileriji cesarsko kraljeve vojske takratne Habsburške monarhije. V letu 1879 je prejel čin podporočnika; s postopnim napredovanjem in dodatnim izobraževanjem je do leta 1913 dosegel čin polkovnika. Ni bil samo vojaški praktik, ampak se omenja tudi kot predavatelj na dunajskih vojaških šolah.

Vojaška služba mu je odpirala vrata v razgibano življenje Dunaja, Prage in Budimpešte. Spoznaval pa je tudi utrip manjših krajev: Osijek, Banjaluke, Sarajeva, Przemvzsla, Varaždina, Lugosa in Bele cerkve. V vele mestih tedanje Evrope se je srečaval z visoko glasbeno kulturo, v manjših krajih pa ga je navduševal ljudski melos.

Prva svetovna vojna je Friderika Širca zajela v Budimpešti. Od tam je bil po lastni izjavi premeščen na fronto v Galiciji. Leta 1917 je zaprosil za upokojitev in bil upokojen leta 1918 s činom general majorja. Uniformo poklicnega vojaka je nosil polnih 38 let, 7 mesecev in 16 dni.

Friderik Širca - kot skladatelj je že od začetka uporabljal psevdonim Risto Savin - se je začel intenzivno posvečati glasbi pozno, šele v svojem 29. letu življenja. Da bi si pridobil potrebno znanje, je zasebno študiral kompozicijo; od leta 1891 - 1896 ga je poučeval prof. Robert Fuchs z dunajskega konservatorija, študij pa je nadaljeval v letih 1897 - 1899 in 1901 - 1903 pri Karlu Knittlu, profesorju na praškem konseravtoriju.

Risto Savin je ustvarjal od leta 1891 pa vse do svoje smrti v letu 1948. Nastajali so samospevi, odrska dela, komorne, zborovske, klavirske in orkestralne skladbe. Njegovo delo obsega več kot 46 opusov. Glasbeno je ostal živ do današnjih dni predvsem s svojimi zborovskimi skladbami.

S koncem prve svetovne vojne se je zaključila vojaška služba general majorja Friderika Širce. Naselil se je v Žalcu, na družinski posesti, ki sta jo v so lastništvu upravljala z bratom Josipom.

V svojem sedemdesetem letu (leta 1929) se je poročil. Žena mu je postala Olga Potočnik, vdova Bergmann. Po poroki se je umaknil na ženino posest v Ptuj in se vrnil med Žalčane šele leta 1935.

S kmetijstvom se je ukvarjal le bežno, večino časa je se je predajal glasbi. Tesne prijateljske stike je gojil s takratnimi vidnimi soustvarjalci slovenskega glasbenega sveta: Slavkom Ostercem, Emilom Adamičem, Antonom Lajovcem, Ludvikom Zepičem, Cirilom Pregljem in drugimi.

Leta druge svetovne vojne je preživel v Žalcu. Povojni si je prizadeval, da bi ohranil vsaj del svoje in ženine posesti, ki ju je ogrozila agrarna reforma. Uspelo mu je le v majhni meri.

Umrli je 15. decembra 1948 na zagrebški polikliniki. Pokopan je v Žalcu.

4.2 HIŠA - ŠIRCOVA DOMAČIJA

Med hišami v starem mestnem jedru je našo pozornost posebej pritegnila stavba, ki se nahaja na Šlandrovem trgu 25. Večina otrok je že vedelo, da je to hiša v kateri se je rodil in živel slovenski skladatelj Friderik Širca - Risto Savin. Skupaj smo prebrali tudi vzdano spominsko ploščo. Na hišnem portalu so otroci opazili vklesano letnico 1669, kar nam je povedalo čas nastanka te hiše.

Slika 6: Spominska plošča na hiši (foto.lastni vir)

Izvedeli smo, da se je ta hiša imenovala Šircova domačija, in da je imela hiša poleg tudi gospodarsko poslopje.

Otroci so z svojim opažanjem ugotovili, daje hiša "*lepo pobarvana in urejena*", nato smo skupaj prebrali drugo ploščo v notranjosti, ki nam pove, da je bila hiša leta 1972 obnovljena in je od tedaj pretežno namenjena kulturnim dejavnostim.

Danes so v njej Savinova spominska soba, likovni salon, Galerija Doreta Klemenčiča-Maja, razstavno prodajna galerija Oskarja Kogoja, poročna soba in TIC-turistično informacijski center Žalec.

Ob prireditvah (razstave, recitali...) se v hiši velikokrat odvija tudi krajši kulturni program, kar popestri dogajanje.

Otroci so se spomnili, da ima hiša tudi atrij, kjer se odvijajo predvsem poleti različne prireditve in koncerti, v njem so tudi počitniške delavnice za otroke.

Slika 7: Savinova hiša danes (Žalec - fotomonografija, Rojstna hiša skladatelja Rista Savina 2002)

4.2.1 Savinova spominska soba

Slika 8: spominska soba (foto.lastni vir).

Ogledali smo si sobo v kateri so pohištvo iz obdobja Rista Savina, njegovi osebni predmeti, njegovi zapiski itd. Otrokom je bila soba zelo všeč, saj so bili navdušeni nad njenim starinskim izgledom. Z veseljem so prisluhnili pripovedovanju o načinu življenja takrat in si ogledali pohištvo iz tistega obdobja. Pritegnile so jih tudi fotografij in risbe Rista Savina, ogledali so si tudi njegove notne zapise. Še posebej pa smo bili opozorjeni na Čajno Punčko, ki je bila navdih skladatelju (baletna glasba - Čajna punčka, op. 26).

Pri ogledu smo bili lepo sprejeti, z glasbo Rista Savina. Otroci so jo prepoznali, saj smo jo poslušali tudi v vrtcu.

4.2.2 Galerija Doreta Klemenčiča - Maja in poročna soba

Otroci so med ogledovanjem spominske sobe, v zgornjem nadstropju hiše opazili tudi veliko razstavljenih slik. Izvedeli smo, da so te slike, del stalne razstave slovenskega slikarja Doreta Klemenčiča - Maja. Tako je bil otrokom odprt še en pogled na umetnost v njihovem domačem kraju.

Ker otroci dobro opažajo, njihovemu nadobudnemu očesu ni mogla uiti tudi soba, ki je namenjena civilnim porokam. Otroci so jo opisali kot:

"...urejena soba, kjer je veliko stolov in klavir, po tleh so rdeče preproge na sredini pa velika miza. Tukaj se poročijo, tisti ki so zaljubljeni."

4.2.3 Savinov likovni salon

V spodnjih prostorih hiše je urejen likovni salon, otrokom je že dobro znan, saj si redno ogledujemo razstave v njegovih prostorih. Otrokom je potrebno približati kulturo in umetnost tudi na takšne načine, naučijo pa se tudi pravilnega obnašanja v takšnih prostorih.

Tudi tokrat smo si ogledali postavljeno razstavo in napisali naše občutke v knjigo gostov.

V zadnjem prostoru salona že nekaj let deluje tudi TIC-turistično informacijski center, kjer so otroci izvedeli, da lahko tu dobijo različne turistične informacije, kupijo in rezervirajo vstopnice za prireditve, možno pa je kupiti tudi spominke z motivi spodnje savinjske doline...

Ob zaključku spoznavanja Rista Savina smo si ogledali še njegov doprski kip, ki stoji pred glasbeno šolo.

Otroci so ob pomoči staršev doma poiskali slike na to temo, nato pa smo v vrtcu skupaj izdelali plakat in se pogovorili o vtisih otrok ob obisku hiše Rista Savina.

Slika 9: izdelovanje plakata - Risto Savin (fotografiji).

Ob delu smo ponovno poslušali nekaj njegovih skladb, otrokom pa se je najbolj vtisnila v spomin baletna skladba z naslovom Čajna punčka. Ob tej skladbi so otroci tudi zaplesali.

---

¹ Poslušali smo zgoščenko (CD) Friderik Širca - Risto Savin, ki je izšla ob sodelovanju Zavoda za kulturo Žalec in Založbo kaset in plošč RTS.

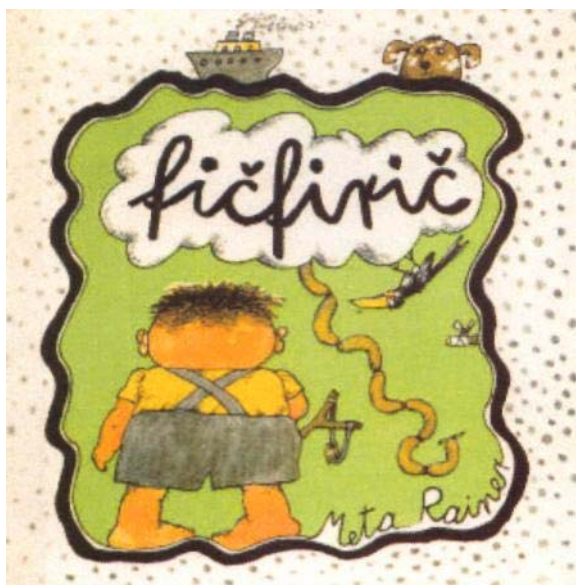
5 META RAINER

Slika 10: fotografija Mete RAINER

Rodila se je 23. februarja 1904 na Ptujski Gori. Po poklicu je bila učiteljica slovenščine in zadnjih deset let svoje službene dobe učila na I.OŠ Žalec. Pisala je pesmi, aforizme, humoreske, zgodbe, uganke... - vse do svoje smrti 1995.

Izdala je pesniške zbirke za otroke: FIČFIRIČ, MIHAHA, HOKUS POKUS, ZAJČEK SKAKALČEK in zbirko za odrasle SKOZI PRSTE.

Slika 11: Naslovnica knjige Fičfirič (kopija naslovnice).

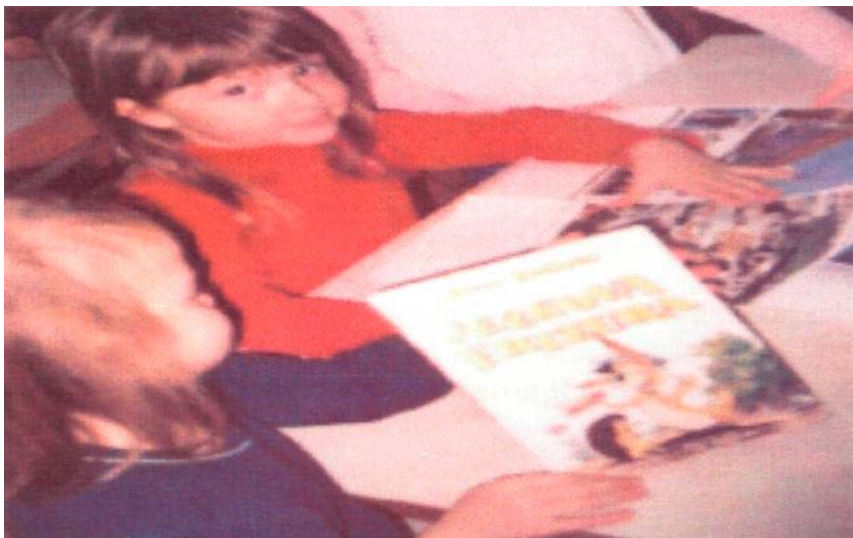
Po smrti pa sta izšli še PTIČJI FESTIVAL in JEŽKOVA FRIZURA. Mnoge njene pesmi so bile uglasbene.

Znana je bila kot mojstrica smeha in objavljala v Cicibanu, tržaškem Galebu, celovškem Mladem rodu, Pavlihi itd.

O Meti Rainer in njenem življenju v Žalcu smo želeli izvedeti čim več, zato smo obiskali Občinsko matično knjižnico Žalec, kjer nam je pesnico in njena dela prijazno predstavila ga. Anka Krčmar.

Predstavila nam je vsa dela, ki jih je napisala Meta Rainer, otrokom pa je bila najbolj všeč knjiga PTIČJI FESTIVAL.

Skupaj smo poizkušali iskati rime na besede zvonček, sonček in pomlad. Nekateri otroci pa so doma skupaj s starši sestavili prave pesmice.²

Slika 12: spoznavanje zbirke JEŽKOVA FRIZURA.

V vrtcu so se otroci že naučili deklamacijo MUCA - PREDICA iz pesniške zbirke MIHAHA. Naučili pa so se tudi zapeti pesmico FIČFIRIČ iz pesniške zbirke FIČFIRIČ, ki jo je uglasbil M. Kozmus.

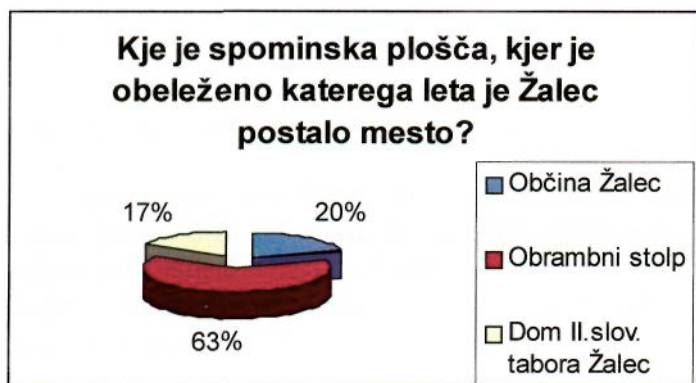
---

² Pesmice, ki so jih napisali otroci so v prilogi.

6 REZULTATI ANKETE

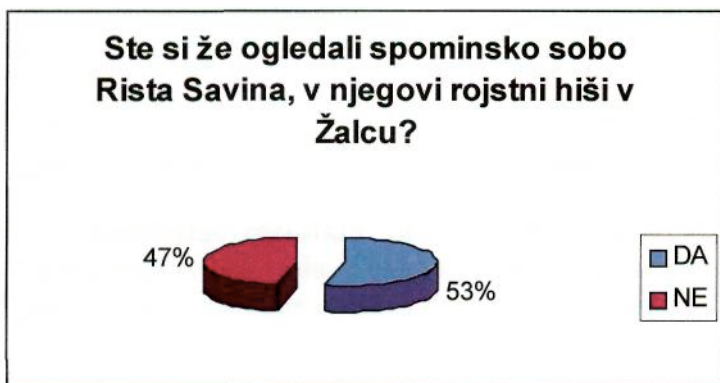
Skupaj z otroci smo oblikovali tudi anketni vprašalnik. Postavili smo štiri vprašanja, ki so se nanašala na raziskovane teme.

Med starše smo razdelili 55 anket, vrnjenih pa smo dobili 30 izpolnjenih anket.³ Rezultati pa so bili naslednji;

Graf 1: prikaz rezultata odgovorov na 1. vprašanje.

Komentar rezultata: anketa je pokazala, da kar nekaj anketirancev ne ve, kje se nahaja spominska plošča, ki nam pove kdaj je Žalec postalo mesto. Pravilno, da se spominska plošča nahaja na obrambnem stolpu, je odgovorilo 19 anketirancev (63%), napačno pa je odgovorilo 11 anketirancev (37%).

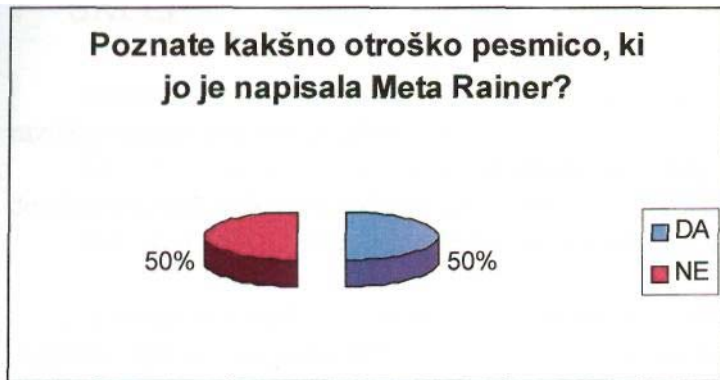

Graf 2: prikaz rezultata odgovorov na 2. vprašanje.

Komentar rezultata: drugo anketno vprašanje je pokazalo, da je več kot polovica anketirancev že obiskala spominsko sobo Rista Savina. Sobo je obiskalo 16 anketirancev (53%), spominske sobe pa si še ni ogledalo 14 (47%) anketirancev. Z otroci upamo, da bo naša raziskovalna naloga spodbudila k ogledu tudi tiste, ki to še niso storili.

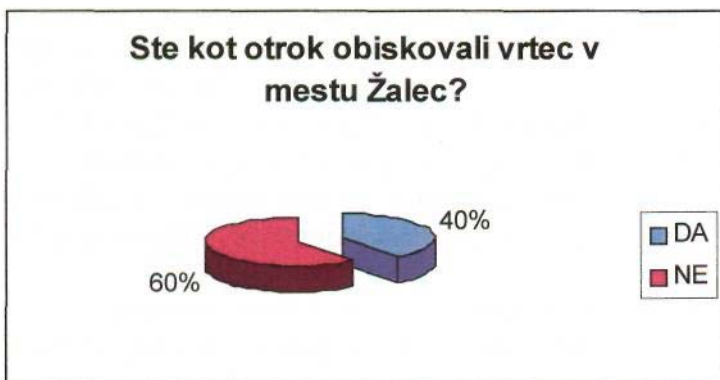
³ Vzorec anketnega vprašalnika je v prilogi.

Graf 3: prikaz rezultata odgovorov na 3. vprašanje.

Komentar rezultata: na to vprašanje je natanko polovica anketiranih odgovorila, da pozna pesmice in polovica, da ne. Med poznanimi pesmicami so se najpogosteje pojavljali odgovori: Fičfirič, Ješkova frizura in Mihaha. Ob ustvarjanju te raziskovalne naloge so otroci bolje spoznali pesmice Mete Rainer in se jih nekaj naučili, tako bodo lahko o tem podučili tudi svoje starše.

Graf 4: prikaz rezultata odgovorov na 4. vprašanje.

Komentar rezultata: otroke je zelo zanimalo, kje so vrtec obiskovali njihovi starši. Anketa nam je pokazala, da več kot polovica staršev - 18 (60%) ni obiskovala vrta v mestu Žalec. Vrtec v Žalcu je obiskovalo 12 (40%) staršev.

7 SKLEP

Starost otrok v skupini je 4-6 let, zato je bilo potrebno dejavnosti v zvezi z raziskovanjem prilagoditi glede na starost.

Otroci so se delo vzeli kot zanimivo in nekaj novega, s takšnim delom so razvijali demokratičnost v skupini in komuniciranje.

Ker smo dosegli vse zadane cilje, smo z opravljenim raziskovanjem lahko zadovoljni.

S področja jezika so otroci sodelovali v različnih govornih položajih, začeli so pogovor, vpeljali so nove teme; igrali in zabavali so se z besedami in strukturami. Sodelovali so v komunikaciji v manjših skupinah ali v parih ter v komunikaciji z odraslimi in otroki. Poslušali so odraslega in otroka, poslušali "avdio" gradivo in gleda gradivo z raznovrstnimi literarnimi besedili tudi iz aktualne otroške kulture. Pridobivali so večine samostojnega pripovedovanja, obnavljanja in izmišljevanja novih jezikovnih struktur (rime). Igrali so se z glasovi in črkami. Ob poslušanju so doživljali ritem besed, glasbe in pesmi.

Z raziskovanjem je bila spodbujena tudi umetnost. Otroci so se igrali, zamišljali, oblikovali, ustvarjali, se izražali in komunicirali z risbo, lepljenjem, konstrukcijo, predmetom in prostorom.

Glasbo so izvajali, ustvarjali, poslušali, si jo zamišljali in se z njo izražali ter komunicirali. Poslušali so izvedbe in posnetke izbranih del glasbene literature (Risto Savin). Peli so otroško pesmico (Fičfirič). Podana jim je bila glasba za razlikovanje in razvrščanje (klasična, otroška...glasba).

Izražali so se tudi z gibanjem in plesom, in na ta način komunicirali in ustvarjali.

Raziskovanje ji je omogočilo opazovanje različnih fotografij, slik in plakatov. Gledali in poslušali so izbrano gradivo. Opazovali, prepoznavali in komentirali so fotografijo in detajle ter jo primerjali z različnimi osebami, stvarmi in kraji.

S področja družbe so otroci spoznali domači kraj in se seznanili s tem, kako so ljudje živeli in delovali v preteklem časovnem obdobju. Seznanili so se z različnimi zgodovinskimi obdobji. Spoznali so pomembne dele lokalne skupnosti, s pomočjo zgodb, obiskovalcev, knjig, glasbe, obiskov itd. Seznanjeni so bili s knjižnico, galerijo, muzejem, vrtcem itd. Otroci so sodelovali pri oblikovanju in sprejemanju odločitev ter spoznavali odgovornost za skupno sprejete odločitve. Aktivno pa so sodelovali tudi v pogovorih.

8 SEZNAM VIROV

- 1 Pripravljalni odbor za proslavo dvajsetletnice osvoboditve in proglasitev trga Žalec za mesto. Celje 1965. SAVINJSKI ZBORNİK 1965.
- 2 Temeljna kulturna skupnost Žalec. Celje 1974. SAVINJSKI ZBORNİK 1974.
- 3 Občina Žalec. Marginalija Petrovče 1998. SAVINJSKI ZBORNİK VII 1998.
- 4 Fit media d.o.o. Celje v sodelovanju z Občino Žalec. MA TISK Maribor 2002. ŽALEC FOTOMONOGRFIJA 2002. "
- 5 Stropar, Ivan. 1977. ŽALEC IN NOVO CELJE / 73. ZVEZEK VODNIKOV KULTURNI IN NARAVNI SPOMENIKI SLOVENIJE. Maribor: Založba Obzorja 1977.
- 6 Turistična zveza Spodnje Savinjske doline. 1994. SPODNJA SAVINSKA DOLINA: VODNIK 1994.
- 7 Ministrstvo za šolstvo in šport. Urad RS za šolstvo. September 1999. Predšolska vzgoja v vrtcih. KURIKULUM ZA VRTCE 1999.

9 PRILOGE

9.1 Priloga 1: PESMICE, KI SO JIH NAPISALI OTROCI SKUPAJ S STARŠI

SONČEK JE TU (DOMEN KOTNIK)

Sončekje tu
al' še kdo spi?
Sonček je tu
al' še kdo spi?

Rožice se svetlikajo
vse se blišči
vse je lepo
vse se blešči.

POMLAD (TINA GUMILAR)

Na polju se ziblje zvonček,
boža ga rumen sonček.

Polje vso je oživel,
vse v zrak je odletelo.

Gozd je ves ozelenel,
sadovnjak pa zacvetel.

Na polje smo vsi pohiteli,
in se skupaj »fajn« imeli.

ZVONČEK
(NIKA TURK)

Prvi spomladi
se zvonček zbudi.
Iz zemlje pokuka,
se soncu smeji.

Jaz ga utrgam
in veselo hitim,
da svojo mamico
močno razveselim.

ZVONČEK
(LUKA ČETINA)

Zvonček je pokukal iz zemlje,
ko je posijalo sonce.
zvonček je bil zelo vesel!

Otroci so nabrali
zvončke in trobentice
in jih dali
mamici.

9.2 Priloga 2: VZOREC ANKETNEGA LISTA

Spoštovani starši,

Otroci v vrtcu (skupina 4-6 let, vzg. Jekla Vodovnik) raziskujemo »ZGODOVINO MESTA ŽALEC«, pri tem bi potrebovali vašo pomoč.

Prosimo, če odgovorite na našo kratko anonimno anketo, ki smo jo sestavili v ta namen.

Odgovore oddajte v vaši igralnici do četrтка, 23.03.2006.

Hvala za vaše sodelovanje!

ANKETA

Prosimo obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

1. Kje je spominska plošča, kjer je obeleženo katerega leta je Žalec postalo mesto (na njej piše: V SPOMIN NA DAN, KO JE ŽALEC POSTALO MESTO 29. SEPTEMBRA 1964)?

- a) Občina Žalec
- b) Obrambni stolp
- c) Dom II. slovenskega tabora Žalec (" kulturni dom")

2. Ste si že ogledali spominsko sobo Rista Savina, v njegovi rojstni hiši v Žalcu?

- a) DA
- b) NE

3. Poznate kakšno otroško pesmico, ki jo je napisala Meta Rainer?

- a) DA, _____ (napišite naslov pesmice)
- b) NE

4. Ste kot otrok obiskovali vrtec v mestu Žalec?

- a) DA
- b) NE